

Förebyggande insatser mot drogmissbruk

Allt fler av världens ungdomar använder narkotika. Framför allt i fattiga länder där droger för många ungdomar är ett sätt att stå ut med arbetslöshet, utanförskap och övergrepp. Men även i västvärlden blir det allt vanligare med droger, inte minst bland socialt välintegrerade ungdomar.

Projekt mot drogmissbruk. På samma gång som drogmissbruket ökar finns ett växande antal ungdomar som engagerar sig i kampen mot narkotikan och dess konsekvenser. Den kraften hos världens ungdomar är något som FN:s narkotikaprogram UNDCP har tagit fasta på. För att samla erfarenheter om hur ungdomarna själva arbetar för att förebygga drogmissbruk har UNDCP tagit initiativ till projektet Global Network of Youth Programmes for Drug Abuse Prevention.

Projektets övergripande syfte är att de erfarenheter som finns om hur man kan förebygga drogmissbruk ska komma FN, nationella regeringar och ungdomsorganisationer tillgodo. Genom att etablera en dialog med ungdomarna och bilda ett världsomspännande nätverk hoppas man lättare kunna bemöta nya drogtrender bland ungdomar.

Det finns ett nära samband mellan fattigdom och droger. Narkotikabruk leder ofta till fattigdom men kan även uppkomma till följd av dåliga ekonomiska och sociala förhållanden. För gatubarn och andra utsatta ungdomar kan droger vara det enda sättet att fly verkligheten som finns till hands.

Viktor och Ivan. Två av St. Petersburgs 5 000–6 000 gatubarn. Foto: Peter Knopp

Eftersom fattigdomsbekämpning är ett av Sidas viktigaste uppdrag och ungdomar är en prioriterad målgrupp, har Sida valt att stödja projektet med 775 000 kronor. Även socialdepartementet och utrikesdepartementet har bidragit med sammanlagt 387 500 kronor. Samarbetspartner är UNDCP, Canadian Centre on Substance Abuse och Alberta Alcohol and Drug Abuse Commission.

Drogförebyggande program. Det globala ungdomsprojektet inleddes 1997 med att en styrgrupp, som bland annat bestod av representanter från UNDCP, Kanada, Norge, Sverige och ett par ungdomar, valde ut drygt 20 drogförebyggande program. Dessa arbetar på olika sätt och har olika målgrupper, men bygger alla på ungdomarnas egen medverkan, ofta ungdomar som själva har erfarenhet av missbruk.

Deltagarna i programmen fick till en början dokumentera sitt arbete och i strukturerad form diskutera inställning till droger och drogprevention. Detta material kommer att utgöra stommen i en handbok om drogprevention bland unga människor.

Visionen från Banff. Nästa steg var den stora konferens som ägde rum i Banff i Kanada 1998 och som samlade omkring 200 ungdomar från världens alla hörn. Här fick de möjlighet att ta del av varandras erfarenheter, samtidigt som de arbetade fram en vision av hur de tror att drogmissbruk bäst kan förebyggas bland ungdomar. "Visionen från Banff" överlämnades till FN:s generalsekreterare Kofi Annan vid FN:s extra möte UNGASS98. Han i sin tur vidarebefordrade den till makthavare över hela världen som lovade att ställa upp i kampen mot drogmissbruket.

De ungdomar som deltog i konferensen utgör nu stommen i ett nätverk som håller regelbunden kontakt via en mailinglista. Den fungerar som ett diskussionsforum där information om drogtrender och olika sätt att bedriva förebyggande arbete tas upp. UNDCP har även en hemsida på Internet, där information och material som projektet producerar publiceras. Eftersom många ungdomar, framför allt i tredje världen, inte har tillgång till Internet ger UNDCP även ut ett nyhetsbrev med den senaste informationen på området.

Ungdomarna i nätverket ska fungera som FN:s "antenn" i kontakten med andra ungdomar och komma med förslag på drogförebyggande arbete som kan vara effektivt i den miljö som de befinner sig i. De ska också, tillsammans med experter, fungera som resurspersoner i särskilda träningsprogram för personer som arbetar med drogförebyggande verksamhet.

Ett alternativ till ett liv med droger. Tanken med hela projektet är just att det endast är genom en nära dialog med unga människor som man kan bedriva ett framgångsrikt arbete. Genom att väva samman det drogförebyggande budskapet med gatuteater, musik eller sport kan man nå ungdomar på deras egen hemmaplan och bygga upp deras självkänsla och kapacitet. På så sätt erbjuds de ett alternativ till ett liv med droger. När de får nya sociala och ekonomiska alternativ ökar även förutsättningarna för att de ska bli mer delaktiga i den politiska processen i landet.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se